

(489. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij de behandeling in de Tweede Kamer van het ontwerp der begroting van het Departement van Financiën voor het loopende dienstjaar is van de zijde der Kamer, onder opmerking dat na de verhooging van de traktementen der Rijksambtenaren met behoud van het bestaande, voor het ambtenaarspensioen geldende maximum van f 3000 er voor menige categorie van ambtenaren eene wanverhouding tusschen salaris en verkrijgbaar pensioen bestaat, met klem op spoedige verhooging van het pensioensmaximum aangedrongen. ¹⁾ De eerstondergeteekende heeft de urgentie dezer voorziening beaamd en zich bereid verklaard om, mocht hem blijken dat de voorstellen der Staatscommissie voor de burgerlijke pensioenwetgeving niet binnenkort mogen worden te gemoet gezien, de indiening van een op bedoelde partieele wijziging van de Burgerlijke Pensioenwet betrekking hebbend wetsontwerp te bevorderen. Aangezien het, naar hij vernam, wel waarschijnlijk, doch nog niet volkomen zeker is dat de commissie binnen zeer korten termijn met haar arbeid gereed zal zijn en trouwens na de indiening van hare voorstellen de herziening van de burgerlijke pensioenwetgeving toch ook nog niet aanstonds haar beslag zal kunnen krijgen, heeft hij haar van zijn voornemen om volgens zijne aan de Tweede Kamer gedane toezegging te handelen in kennis gesteld en haar verzocht hem omtrent de voor het doel in genoemde wet aan te brengen wijziging te willen adviseeren.

Overeenkomstig haar advies wordt thans in art. 1 van het wetsontwerp voorgesteld het bedrag van f 3000, in art. 11 der Burgerlijke Pensioenwet, tot f 4000 — de grens die de commissie in haar ontwerp zal stellen — te verhoogen.

Wenschelijk is het, voor het behoud van de in de civiele pensioenwetgeving ten aanzien van het pensioensmaximum bestaande eenheid van regeling de verhooging over de geheele lijn door te trekken en haar dus ook ten opzichte van de pensioenen der gemeenteambtenaren en der leeraren bij het bijzonder hooger en middelbaar onderwijs voor te schrijven.

Voorschriften in dien zin vindt men in de artt. 2 en 3.

De artt. 4 en 5 bevatten overgangsbepalingen.

Art. 4. Het is billijk dat door of voor een ambtenaar of een leeraar bij het hooger of middelbaar onderwijs door of voor wien, omdat hij reeds uitzicht heeft op, of, als gepensioneerde, reeds in het genot is van een pensioen van f 3000, slechts over een deel van den pensioensgrondslag of in het geheel niet behoeft te worden bijgedragen, nu de grond, waarop de vrijstelling van contribueeren rust, komt te vervallen, alsnog wordt voldaan het meerdere aan contributie, dat betaald had moeten worden, wanneer de toekomstige pensioens-aanspraken van den belanghebbende reeds aanstonds hare grens in een hooger pensioensmaximum hadden gevonden.

Zoo moet ook voor een oud-gemeenteambtenaar, voor wien in zijne vroegere gemeentelijke betrekking om eene der bovengenoemde redenen niet of niet vol werd bijgedragen, wanneer hij als gemeenteambtenaar wordt herplaatst, nog over het vroegere geheel of gedeeltelijk contributievrije tijdvak, voorzover daarover niet reeds pensioen werd verleend, worden gecontribueerd.

Nabetaling van contributie door een oud-burgerlijk ambtenaar of voor een oud-leeraar bij het bijzonder hooger of middelbaar onderwijs, die als burgerlijk ambtenaar of als bijzonder leeraar wordt herplaatst, behoeft niet te worden gevorderd.

Door de burgerlijke ambtenaren en voor de bijzondere leeraren toch wordt niet, evenals voor de gemeenteambtenaren, eene doorlopende, doch eene aflopende bijdrage betaald, terwijl krachtens het tweede lid van art. 28 der Burgerlijke Pensioenwet en het tweede lid van art. 22 der Pensioenwet voor de bijzondere leeraren 1913 voor een oud-burgerlijk ambtenaar, die als burgerlijk ambtenaar of als bijzonder leeraar, en voor een oud-bijzonder leeraar, die als bijzonder leeraar of als burgerlijk ambtenaar wordt herplaatst, het bedrag, dat door of voor den betrokkene in zijne vroegere burgerlijke betrekking of betrekking als leeraar aan contributie werd voldaan, in mindering komt van de na zijne herplaatsing door of voor hem verschuldigde bijdrage, zoodat van de vrijstelling van den contributieplicht in het vroegere ambt, dit na de verhooging van het pensioensmaximum het gevolg is, dat door of voor belanghebbende als herplaatst ambtenaar of leeraar zooveel meer moet worden gecontribueerd.

Art. 5. Aangezien de contributie, die deze wet eischt, terstond na het in werking treden van de wet in haar geheel verschuldigd is, moet, wanneer zij in termijnen op het traktement wordt ingehouden of gestort wordt en de inhouding of de storting vóór de pensionneering van den belanghebbende nog slechts ten deele heeft plaats gehad, het bij het ontslag verschuldigd geblevene op het pensioen worden gekort.

Art. 6. Twijfel zou kunnen rijzen of eene gemeente geacht zou moeten worden krachtens de met de verhooging van het pensioensmaximum verband houdende wijziging van het tweede lid van art. 39 der Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren verplicht te zijn van het tijdstip van ingang van die wijziging af bij te dragen of meer bij te dragen voor de op het tijdstip van het in werking treden van deze wet in haar dienst zijnde ambtenaren, voor wie zij op grond van dat lid of van het derde lid van dat artikel op dat tijdstip niet contributieplichtig is of niet over den vollen pensioensgrondslag contribueert.

Betoogd zou kunnen worden dat de verhooging van het pensioensbedrag, aan het genot waarvan, of het uitzicht waarop vrijstelling van contribueeren is verbonden, zonder meer de eenmaal verkregen vrijstelling niet opheft. Zekerheidshalve is daarom eene bepaling in het wetsontwerp opgenomen, krachtens welke de omstandigheid, die de vrijstelling deed ingaan, doch die, had het pensioensmaximum reeds toen f 4000 bedragen, den contributieplicht der gemeente intact zou hebben gelaten, voor de toepassing van genoemd artikel geacht moet worden te zijn ingetreden terstond na het tijdstip, met ingang waarvan de verhooging van dat maximum tot stand komt. Eene gemeente zal dus ten opzichte van geen harer ambtenaren zich voor de toepassing van dat artikel er op kunnen beroepen reeds op het tijdstip van het in werking treden van deze wet van de verplichting tot contribueeren geheel of voor een deel ontheven te zijn.

Eene raming van de aan de verhooging van het bedoelde maximum verbonden kosten kunnen de ondergeteekenden tot hun leedwezen niet geven. De becijfering van die kosten is een zeer omslachtig en tijdroovend werk. Zij is een onderdeel van de berekeningen, die voor de meergenoemde Staatscommissie worden gemaakt. Wegens de urgentie van den voorgestelden maatregel kon, naar de meening van de ondergeteekenden, met de indiening van dit wetsontwerp niet worden gewacht totdat die berekeningen gereed zouden zijn.

De Minister van Financiën,

DE VRIES.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CH. RUYS DE BEERENBROUCK.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

J. TH. DE VISSER.

¹⁾ Voorloopig Verslag bladz. 6, onder VIIIste afd.
Handelingen Tweede Kamer, Zitting 1918/19, bladz. 1334 en 1335.